

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 243.

V Ljubljani, v soboto 23. oktobra 1897.

Letnik XXV.

Državni zbor.

Dunaj, 22. oktobra.

Slovenska ljudska šola v Gorici.

V 15. seji dne 20. t. m. so italijanski poslanci Lenassi in tovariši vložili interpelacijo na ministerskega predsednika kot notranjega ministra in na ministra za uk in bogočastje glede slovenske ljudske šole v Gorici. Vsebina obširne interpelacije je naslednja:

Najvišje upravno sodišče je z odlokom z dne 26. junija 1895 razsodilo, da mora mesto goriško ustanoviti štirirazredno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom. Vsled tega je mestna občina dala na razpolaganje svojo hišo v ulici „Via scuola agraria“. Komisija, v kateri so bili poročevalec deželnega šolskega sveta, deželni šolski nadzornik ter tehniški in zdravstveni strokovnjaki, so dne 28. novembra 1895 soglasno izjavili, da so prostori namenu primerni. Občina je za opravo in popravilo teh šolskih prostorov izdala 3584 gl. 17 kr. ter imenovala učno osebje. Šolski pouk bi se moral pričeti 20. januarja 1896; šolskih otrok se je oglasilo 371. (Torej jasn dokaz, da je šola potrebna. Op. por.) Toda slovenski hujšakači, tako pravi hujšakač Lenassi, s tem niso bili zadovoljni, temveč so hoteli, da mestna občina prevzame „slaboznano“ Slogino šolo z vsemi radikalnimi življi učiteljskega osebja ter tako vzdržuje na svoje troške ognjišče slovenske agitacije. Zato so se ti „hujšakači“ pritožili na ministerstvo ter prigovarjali starišem, naj ne pošiljajo svojih otrok v to mestno šolo. Dosegli so svoj namen. Oglasilo se je le pet učencev in šola se je morala dne 11. novembra 1896 zapreti zaradi pomanjkanja učencev. Ministerstvo pa je z odlokom z dne 16. decembra 1895, št. 29.621, sicer ugovor odbilo, vendar pa izjavilo, da je poslopje le za za-

časno uporabo primerno in da mora občina preskrbeti druge primernejše prostore, sicer jo bo vlada prisilila eksekucijskim potom.

Mestna občina se je proti temu ministerskemu ukazu pritožila na najvišje upravno sodišče, katero je z razsodbo z dne 19. februarja 1897, št. 428, razveljavilo ministerski ukaz zaradi pomanjkljivega postopanja.

Mej tem pa se je stvar zamotala. Ob enem s pritožbo na upravno sodišče je mestna občina prosila naučno ministerstvo, naj ustavi eksekucijo. Toda ta prošnja ni bila uslišana, pač pa je ministerstvo odredilo, da mora mestna občina za slov. ljudsko šolo prepustiti prostore italijanske ljudske šole v ulici „Vogel“. Da se mestna občina izogne tej eksekuciji, sklene mestni zastop v seji 20. avg. 1896, da se udá ukazu, toda s pogoji, ako upravno sodišče razsodi v tem smislu, ako mestna občina dobi v ta namen potrebna sredstva, in da končno vlada obljubi, da je s tem definitivno rešeno to vprašanje.

Da „Slovenčevi“ čitatelji razumejo ta odlok, pojasnimo z nastopnim: Posebna italijanska deputacija je bila pri ministerskem predsedniku ter ga prosila podpore, češ, da so prostori v ulici poleg kmetijske šole dovolj sposobni za slovensko ljudsko šolo. A grof Badeni jim kratko odgovori: Gospodje, ako so prostori v ulici „Via scuola agraria“ sposobni za slovensko šolo, so primerni tudi za italijansko. Torej prepustite svoje prostore Slovincem in svojo šolo umestite v prostorih, ki so odločeni za slov. šolo.

In res, pravijo dalje interpelantje, je naučno ministerstvo odredilo, da mestna občina slovensko šolo premesti v ulico „Vogel“, dasi je bila ondi nastanjena italijanska šola.

Vsled tega vprašajo: Ali so znane te stvari na učnemu ministru in ali hoče ministerski predsednik

kot notranji minister preprečiti vtikanje šolskih oblastev v delokrog avtonomnega občinskega zastopa?

Radovedni smo, kaj bode odgovorila grof Badeni in baron Gautsch, ali bode sploh kaj odgovorila.

Premirje.

Kakor sem že včeraj omenil, sta včeraj po posredovanju predsednika dr. Kathreina oba sovražna tabora sklenila dvodnevno premirje s pogojem, da današnja seja ne traja v pozno noč, kar je desnica nameravala, temveč le do 7. ure, in da od levece poleg predlagateljev Turka in Schückerja govore še štirje govorniki. To premirje se je sklenilo za kulisami, dasi mnogi poslanci na desnici in levi s tem premirjem niso zadovoljni, kajti levičarji hočejo le čas pridobiti, ker ta je njihov najboljši prijatelj in zaveznik.

Da zapisnikarji ne pozabijo parlamentarne abecede, so levičarji danes začetkom seje še jedenkrat predlagali glasovanje po imenih, toda le zaradi lepšega. Popoldne je že začel govoriti dr. Schücker ter je skoraj dve uri dolgočasil maloštevilne svoje poslušalce z neslanimi frazami o zatiranem nemštvu in nasilstvu slovanske povodnji.

Nato se oglasi ministerski predsednik grof Badeni, ki kratko izjavi, da ne stopi na politično polje, temveč hoče le pojasniti uredbe političnega oblastva povodom izgredev v Hebu. Župan hebski in pet nemških poslancev je naznanilo okr. glavarju, da se bo dne 13. junija v Hebu vršil shod na povabila, na katerem se bo razpravljalo o korakih proti jezikovnim naredbama itd. Okr. glavarstvo je ta shod prepovedalo, toda nato je 64 Nemcev vložilo novo naznanilo, da se shod vrši dne 11. julija, ob enem pa po listih in tiskanih okrožnicah bobnalo ter vabilo na nemški tabor, kjer hočejo vstrajati navzlic prepovedi in bajonetom. Politično oblastvo je po-

LISTEK.

Ubogi dr. Krek!

Ubogi dr. Krek! Dvorni svetnik Šuklje ni po dolgem premišljevanju mogel najti pametne pretveze za svoj izstop iz slovansko-krščanske zveze, pa je rekel, da izstopa radi izvolitve dr. Kreka v budgetni odsek.

Gospod dvorni svetnik brani se z vsemi štirimi proti očitaniu, da je vlada uplivala na njegov izstop.

Gospod dvorni svetnik bi utegnil imeti prav. Vlada bi bila v lastnem interesu morala delovati na to, da bi ohranila gospoda Šukljeja zvezi.

Znan politik izustil je po izstopu dvornega svetnika iz zveze značilen dovtip. Trdil je namreč, da so bile zvezine seje pred izstopom dvornega svetnika podobne shodom, sklicanim po § 2. zborovalnega zakona, samo s tem razločkom, da pri takih shodih vlada nima zastopnikov, pri zvezinih sejah ga je pa imela.

Nadalje je gospod dvorni svetnik sam povdarjal, da služi rad kot zadnji v zvezi.

Jasno je torej in dokazali smo prepričevalno, da je le ta preklicani dr. Krek zakrivil bridko izgubo, ki je zadela zvezo.

Kjer pa sovraži dvorni svetnik, tam ljubiti nikakor ne more njegov zvesti oproda, novomeški Karol.

Tega dr. Kreka treba kratko in brzo uničiti, mislil si je Karol, in ker ima sebe za najsposobnejšega socijologa, kar jih je rodila slovenska majka, spravil se je kar sam na delo.

Zajel je globoko iz globokega vodnjaka svoje vednosti in učenosti in to, kar je zajel, je v dveh člankih izlil v „Slovenski Narod“.

Toda mož zajel je malo pregloboko, zadel z vedrom ob dno in voda, katero nam podaja v „Slovenskem Narodu“, je kalna in neprozorna. Druzega v njej ne moreš razločiti, kot močerača sovraštva do katoliške duhovščine.

Izbral si je Karol uvodni članek iz 222. št. našega lista o stanovski organizaciji.

Kar brez dokaza trdi mož, da je ta članek pisal dr. Krek. Tu se je dolenski „Narodov“ socijolog nekoliko vrezal, ker tega članka dr. Krek niti pisal ni.

Potem pa vzame Karol nekaj stavkov iz tega članka in udriha po svoje po njih.

Toda njegov boj je kakor Don Quixotov boj z mlino na veter.

Mož pobija namreč tudi trditve, katerih v članku nikjer ni.

Mogoče pa si je zvita glavica ta silno lahak način polemike izmislila.

Navaja namreč v ušesih stavke, kakor da jih je vzel iz našega članka, katerih v članku iščeš zaman.

Da bi pa bralec ne mogel primerjati dotičnega članka s Karlovimi citati, trdi mož, da je članek izšel v 223. številki našega lista.

Tako vodi bralea, ker je dotični članek v istini v 222. štef. „Slovenca“, za nos.

Ker je pa ta njegov manever preprozoren, se mu, kakor vidi lahko tukaj, ni posrečil.

Gospod Karl bije torej po slamnatem možu, ki si ga je vstvaril sam.

Lahka je sicer polemika, ako človek v ušesih navaja n. pr. stavke: „Tega pač vi posvetnjaki ne razumete! Mi duhovni stojimo na višjem mestu in z našo vedo vidimo dalje,“ ter jih potem pobija.

Tako je storil ta dolenski modrijan in se s tem prav debelo zla—hka odtegnil resnici, kajti teh stavkov v našem članku ni.

Na dolgo in široko razlaga nam potem Karol razvoj človeštva in vso zgodovino, kakor in kolikor se ji je priučil iz knjig raznih socijalnih demokratov.

Njegovi članki so podobni drug družemu kot jajce jajcu, zatorej smo imeli že mnogokrat priliko,

zvalo policijo iz Prage in orožnike v okolici, da da vzdržujejo red. Nastali so neredi, ker so jih Nemci hoteli in nameravali, kakor je danes naglašal dr. Stransky, in zato tožijo vlado, kličejo vso Germanijo na pomoč proti vladi in Husitom. Smešno, presmešno! Kdor posluša te politične harlekinke ter jim zré v obraz in vidi v srce, mora jim povedati v brk, da so hinavci, ki si sami ovijajo vrv okolu vratu. In to misel je danes izvrstno razpletal dr. Stransky kot govornik proti drugi zatožbi ter je z raznimi dobrimi dovtipi, perečim sarkazmom in resnimi dokazi vzbujal veliko pozornost ter dosegel še lepši uspeh, ko dr. Herold minulo sredo.

Ravnokar ob 3/4. uri je začel govoriti dr. Funke, ki ima komaj 30 poslušalcev, kajti že vrabci na parlamentu čivkajo, da le prazno slamo mlatijo Bismarkovi čestileci. Slovan gre na dan in njih je strah!

Proračunski pododsek

je dovršil svoje delo. Trije zastopniki zveze so se dogovorili, da bodo predlagali v § 3. in 5. večje svote, ker je 300.000 in 225.000 gotovo premalo, da se podpró ubogi poškodovanci po raznih avstrijskih deželah. Gotovo bi bili imeli za ta predlog večino. Tem bolje je torej, da je finančni minister sam zvišal omenjeni svoti. In sicer je dejal, da je zadovoljen, če se svota namenjena za podporo poškodovancem vsled drugih nezgod, nego po znani povodnji, zviša na 500.000 gld., kredit pa, ki naj se dovoli vladi, da more podeljevati podpore ali brezobrestna posojila, če bi prejšnje svote ne zadostovale, na 1 milijon gld.

Borčič je iznova popisaval dalmatinsko revščino. Dr. Gregorčič je pa poročal o 5 prošnjah glede na Primorsko. Vzlasti toplo je priporočal, naj vlada podeli primerno podporo pogorelcem v Ravnih in naj uspešno pomaga ubogim Istranom. Predlagal je v namen resolucijo, ki se je brez ugovora vsprejela. Glasi se:

Vis. c. kr. vlada se pozivlje:

1. naj izpopolni svoje poizvedbe o revščini na Primorskem (Istri, Trstu, Gorici), da jo odstrani s tem, da kupi živila, semena in da pomaga, da se izvrše splošno koristne javne stavbe; v ta namen naj si ustavnim putem izposluje potrebna denarna sredstva;

2. naj brez odloga prične sistematično zagrajati hudournike in vrejati reke na Primorskem;

3. naj ustavnim putem čim najpreje zagotovi, da se zgradi ozkotirna železnica Trst-Poreč-Kaufanar.

Za dr. Gregorčičem je poročal kranjski poslanec dr. Krek.

Vladna predloga se spominja treh kranjskih okrajev. V svojem utemeljevanju pravi: „Tu se mora dalje posebej omenjati zelo znatna škoda na žitnih pridelkih, ki so jo povzročili nalivi in toča v mesecu juliju tega leta, in ki je zadela več občin kočevskega, črnomaljskega in litijskega politiškega okraja na Kranjskem.“

Naš skupni nujni predlog, ki ga je izročil poslanec Pfeifer, se pa ozira tudi na krški;

okraj, kjer je bilo letos na več krajih toliko nesreč, da se je zaresno bati najhujšega pomanjkanja.

Imenovani okraji in sploh dolenska stran so tako rekoč v stalni revščini. O tem spričuje nujni predlogi v zadnjih dveh zasedanjih, ki so jih stavili kranjski poslanci leto za letom njim v pomoč:

1. Dne 8. vinotoka 1891 (Pfeifer in tovariši) za novomeški in krški okraj, ki sta mnogo trpela vsled mraza, toče in povodnji.

2. Dne 10. rožnika 1892 (Pfeifer in tovariši) za črnomaljski in krški okraj, kjer je pobila toča. V vtemeljevanju tega predloga se je poslanec Pfeifer bridko pritoževal, da v prošlem letu kranjska dežela ni dobila nobene podpore za svoje zelo poškodovane okraje. Vzrok temu je bila vnemarnost tedanje kranjske vlade.

3. Dne 19. vel. travna 1894 (Klun in tovariši) za kočevski, krški, novomeški in črnomaljski okraj vsled povodnji.

4. Dne 6. listopada 1895 sploh za dolenske in notranske okraje, ki so trpeli vsled povodnji in dolge zime (Pfeifer s tovariši).

5. Dne 1. vinotoka za krški okraj, kjer je toča toliko pobila, da je marsikje uničila za več let trtne nasade (Pfeifer s tovariši).

6. Dne 28. vinotoka za litijski okraj (dr. Susteršič s tovariši).

7. V 12. zasedanju je stavil Pfeifer s tovariši resolucijo, naj se vsaj jedenkrat usmili vlada ubogih Dolenjcev.

8. Začetkom tega zasedanja je stavil isti poslanec nujni predlog z ozirom na hude nesreče, ki so zadele več dolenskih okrajev letošnje poletje.

Poleg vedno se ponavljajočih vremenskih nezgod, uničuje na Dolenjskem kot stalno zlo blagor tamošnjih prebivalcev — trtna uš in za prašičje sejme tolikrat zaprta hrvaška meja.

Revščina je na Dolenjskem, vzlasti v imenovanih krajih že neznosna. Iz poškodovanih občin v črnomaljskem okraju hodijo kmečki gospodarji letos, ki so bili nekdaj trdni, beračiti, da se preživš. Hujše ne more biti. Kruh je po mnogih hišah na Dolenjskem redka sladica. Denarja kmetu ni mogoče dobiti nikjer. Zadnji količ tistih gozdov, ki pripadajo ponesrečenim kmetom, bo kmalu posekan, če pojde tako dalje. Ljudem manjka potrebne jedi in obleke. Treba je torej hitre in krepke pomoči.

Dr. Krek je v pododseku vtemeljeval to nujno zahtevo in povdarjal, naj se med prizadete okraje privzame tudi krški. Da se pri nas v to poklicani činitelji veliko premalo brigajo za ljudstvo in veliko premalo poznajo njegove potrebe, spričuje to pomenljivo dejstvo, da je n. pr. vlansko leto breški okraj, ki ga je zadela toča prav takrat, kot krški, dobil državno podporo, krški pa ne. — Pri ti priliki je opozarjal tudi na veliko krivico, ki se je zgodila delavcem v državnih podjetjih, da so se vedno prezrli, ko je država uradnikom naklajala tako zvano potresno doklado. Draginjo v Ljubljani priznava država sama; gotovo pa je, da ob nji trpé največ najnižji in najslabše plačani sloji. V tem

smislu je predlagal resolucijo, ki pozivlje vlado, naj od denarja, ki ga ima na razpolago, da primerno draginjsko podporo dela vsem v tobačni tvornici, pri državni železnici in sploh uslužbencem v državni službi, ki sicer niso bili deležni draginjske doklade.

Ta predlog se je v pododseku jednoglasično vsprejel. Za poročevalca se je izvolil češki poslanec Janda.

Proračunski odsek bo skoraj gotovo v ponedeljek pričel svoje posvete o vladni predlogi.

Staro in vendar — novo!

(Izvirni dopis.)

„Volče“ glasilo „Ostdeutsche Rundschau“ prineslo je te dni v listku članek: „Nemški narod — nemška cerkev — nemški duhovniki!“ Iz tega spisa se razvidi najjasnejše, kaj je nemški nacijonalizem, kaj je absolutna narodnost sploh.

Kot uvod navaja pisatelj, da se namerava letos izročiti papežu, francoskemu in ruskemu zastopniku v Rimu spomenico v staroslovenskem jeziku, v kateri se prosi papeža dovoljenja, da se vpelje zopet staroslovenski jezik v bogočastje. Potem nadaljuje: Te vrstice naj pokažejo, da ima tudi nemška pest pravico, potrkati energično na vatikanska vrata.

Na to sledi kratka zgodovina staroslovenskega bogočastja. Sveta Ciril in Metod seveda se slikata tako, kakor so jih slikali istočasni nemški duhovniki. Njima nasproti se pa postavlja Luther. Ta mož je bil mož po božji volji, ki je učinil nemškemu narodu toliko dobrot. On je bil prvi, ki je uvedel v cerkev nemško petje in nemške molitve. Pisatelj svetuje, da se zahteva od Rima nemško bogočastje. „Kar je že jedenkrat bilo, more zopet biti, in kar je jeden papež (Janez VIII.) dovolil, ne more drugi (Leon XIII.) odbiti, kajti sicer se poruši umetno podprto poslopje nezmotljivosti.“

Cecilijance imenuje pisatelj škodljive, „ker ljudstvo odtujujejo cerkvi.“

Nadalje tirja, da se odstranijo „marsikateri nemarnosti in nepravilnosti v cerkvi, ki se ne vjemajo z nemškim bistvom in s pravim krščanstvom“. Ako bi ne bilo nič drugega, nego zadnji dve besedi „pravo krščanstvo“, bi se lahko spoznal duh tega spisa. „Pravo krščanstvo“, „nepopačeno krščanstvo“, — nosijo vedno v ustih prostozidarji, ki tajijo ob jednom božanstvo Kristovo.

Nadalje se slavi nemški jezik kot „največji in najveličastnejši vseh modernih jezikov“. In navzlic temu toži Herman Babr v „Zeit“, da je nemški jezik „schwerfällig“!

Nemškim duhovnikom se postavlja za vzgled slovenske duhovnike, katerih „grozno“ delovanje se popisuje. Na koncu tega slikanja vzklikne: „In nemški duhovniki? Dočim so si slovanski duhovniki v svesti svojega pokolenja, mislijo oni, da morajo biti v narodnem oziru brezbarvni. Tem narodna zavest, tu narodno izdajstvo! Kaj vam pomaga vaše slepo obračanje do Rima? Ali niste vi, duhovniki, proletarci duhovskega stanu, ogoljufani?“ In tako naprej. Na vsak način hoče dobiti pisatelj duhovne na svojo stran in zato jim slika njih predstojnike kot oderuhe itd. in jih ščuva nanje.

pečati se z njimi, tako, da nam danes ni treba ponavljati, kar smo že tolikokrat dokazovali.

Sicer pa je nemogoče iz čudne kolobocije misliti spoznati, kaj „Narodov“ člankar hoče; o znanstvenih razlogih se pri člankarju itak ne more govoriti. Res je, kar trdi Hyrtl: Für da Unmöglichkeit gibt es kein Erkennen, wie für das Absurde keine Wissenschaft.

Le par debelih hočemo popraviti temu dolenskemu modrijanu.

Mož trdi, da je šele liberalizem „žensko malo osvobodil“. Erkläre mir, Graf Querindur, diesen — Unsinn der Natur! Res, obžalovati je, da ima mož prav, ko trdi da „nobeden človek ne more nazaj v čase mladostnih dnij“, kajti za njega bi bilo dobro, ako bi se vsesti mogel zopet na gimnazijske klopi in bi se tam učil, da je to osvoboditev ženske mnogo, mnogo pred liberalizmom dovršilo krščanstvo.

Kakor vsak pristen svobodoumnež je tudi Karl prijatelj francoske revolucije. Pravi: „Teklo je nekaj krvi, pa bila je zdaj odprta pot navzgor“.

Ne ugaja mu torej, da hočejo krščanski socialisti preosnovno človeške družbe doseči mirnim potom. „Nekaj krvi“ samo, kaj zato! Posebno še, ker se je največ takrat prelile krvi vzelo — rimskim popom.

Tak krvoločni Danton, Marta ali Robespierre je lahko vsak. Prelivati po člankih črnilo in hvaliti

revolucijo je sila lahko delo, dokler človeku samemu ne gre za vrat. Toda njemu in vsem, ki prijazno gledajo in negujejo take in slične ideje ter podpirajo socialno demokracijo, veljajo besede pesnikov:

Vom Besitze Eurer Güter
Würdet dann Ihr nicht vertrieben,
Wenn die Kinder jüngster Zeiten
In dem Mutterleibe blieben.

Gospodje so kakor koklje, katere valijo račja jajca in se silno čudijo, kedar splavajo mlade račice.

Toda pomežikovati si se socialno demokracijo, to je danes moderno. In gospod Karl je modern od nog pa do glave.

Vedno trdi, da spoštuje le vednost, in globoko miluje kmeta, katerega baje duhovščina drži v temi nevednosti. Izmed naravoslovcev mu je edino pаметen darvinist!

Zwingend, sagt uns Karl, ist ihm die Grenze des Wissens; Grenzenlos aber dafür ist oft die Unwissenheit. Wehe der Wahrheit, dem Recht, wehe dazu dem Humanen, Haben all diese drei keinen andern Lakai! In den Tempel der Wahrheit will Herr Karl sich, schmuggeln, Und hält krampfhaft sich fest an dem Frackschoss Darwin's.

Mož res sam ne ve, kaj dela in posebno ne, kaj piše. Ko je sam na dolgo in široko pisaril o boju stana proti stanu, kazal, kako vsak stan vleče v svojo stran, kako vladajo v posameznem stanu nasprotujoče težnje, da poka in se trese ves organizem človeške družbe, in ko je modro zamolčal,

kako izpodkopa socialna demokracija temelj vsakemu družabnemu organizmu, rodbino, vzklikne patetično, da se na noben način ne more govoriti o razkrojitvi stanov!

Iz vsega pisarenja dolenskega modrijana se vidi njegov srd, da se njemu in enakim mu svobodoumnežem še ni posrečilo izpodkopati vere v ljudstvu in da slovensko ljudstvo še vedno raje posluša dr. Kreka in druge „mračnjake“, nego dvornega svetnika in njega.

Njemu velja mutatis mutandis, kar je hudo-mušni pesnik svoje dni zapel:

Noch alle Sonntag' klingt vom Thurm
Die Pfaffentrommel nieder,
Und trotz Darwinismus und Karl Slanc
Singt man noch göttliche Lieder!

Ubogi Karl!

Maria Luggau.

(Popotna črtica. — Jož. Lavtižar.)

(Dalje.)

Kadar potuješ v kak daljši kraj peš, vzemi s seboj zanesljivega vodnika, ki Ti kaže pravo pot. Vtakneš ga lahko v žep ali v popotno torbo in izvlečeš, kadar se Ti poljubi. Pokazal Ti bode vsako stezo, opomnil Te na vsako goro, opozoril Te na vsako vodo in na vsak most, povedal Ti bode ime

Dobro vedoč, da je nemško duhovstvo še z malimi izjemami pravično nasproti Slovanom in da obsoja prostožidarski nacijonalizem, hoče napraviti razpor med škofi in duhovniki. K sklepu svojega spisa vzklikne pisatelj: „Blagor vam, ako kličete z nami: nemškemu narodu nemška cerkev, na katere žrtvenikih služijo nemški duhovniki nemškemu Bogu!“

Torej nacijonalci hočejo tudi nemškega Boga! No, tega jim podaja nemško framasonstvo na svojih žrtvenikih.

V „nacijonalnem Bogu“ se vidi najjasnejše, kam pripelje absolutna narodnost. Kaj dostavljati, — bilo bi odveč.

Najkrasnejša pa je pri tem spisu opomba uredništva: „Mi se ne vjemamo v vsem s tem, vendar objavljamo spis, da se vidi, kaki toki krožijo med ljudstvom. Mi ne pričakujemo od reformacije, ki bi se izvršila v kat. cerkvi, ničesar v narodnem oziru“. To je uprav oni žargon, ki služi „Slov. Narodu“, kadar prinese v listku kak spis kakor „na vrhuncu našega časa“. To sem omenil le radi podobnosti.

I. S.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Parlamentarni položaj je še nespremenjen in toraj popolno nejasen. Rešitev tega vprašanja je mogoča le na dvojni način: ali desnica obljubi vsprejeti nagodbni provizorij, in potem traja zasedanje nadalje, ali pa ga odkloni, oziroma se ne zadovolji, kar pomeni predčasne parlamentarne počitnice in morda še kaj drugega. Poleg tega pa pride v poštev tudi obstrukcija, ki si je bojda zaprisegla, da prepreči razpravo o nagodbenem provizoriju. Minule dni so se sicer vršila, kakor poročajo dunajski listi, pogajanja mej desničarskimi in levičarskimi voditelji glede nekakega kompromisa, toda baje niso imela popolnega vspeha. Levičarji so neki le toliko obljubili, da hočejo v dveh bližnjih dneh, namreč včeraj in danes, nekoliko omejiti imenska glasovanja, nasproti jim je pa desnica dala zagotovilo, da ta teden ne bo več tako dolgih sej in da razprave o drugi zatožnici ministerstva ne bo preje zaključila, dokler ne govore obstrukcionisti Schücker, Funke, Pergelt in Kindermann. Vseh progovornikov je oglašanih nad 40. Ako se je res vsprejel tak kompromis, je omogočena bolj mirna razprava, toda le o tem nujnem predlogu, potem se pa zopet prične stara pesem. Razmerje mej desnico in vlado se baje pojasni danes ali jutri. Listi namreč poročajo, da je Badeni zahteval od parlamentarne komisije, naj mu do danes naznani vse postulate desnice. S tem se poda kabinetni načelnik morda že danes k cesarju, ki se danes vrne iz Budimpešte, in potem je mogoče, da desnica kmalu zve, pri čem da je.

Član češkega kluba, Breznovsky, se je neki zelo zameril svojim ožjim tovarišem povodom glasovanja o predlogu poslanca Herolda. Kakor

znano, je mladočeški klub sklenil solidarno glasovati za prehod na dnevni red preko zatožnice ministerstva, torej za predlog poslanca Herolda. Malo pred glasovanjem pa je Breznovsky z nekaterimi tovariši ostavil zbornico in se vkljub pozivu ni hotel udeležiti glasovanja. Mej tem ko so se ostali tovariši takoj podali v dvorano, je ta mož izjavil, da se ne mora klanjati klubovemu sklepu in tudi ne bode glasoval proti drugi zatožnici radi dogodkov v Hebu, češ, da so mu preveč v spominu škandalozni dogodki v Plznu. Umevno je, da je ta izjava zelo razburila vse mladočeške poslance, ki pokličejo „odpadnika“ gotovo na odgovor ter ga morda, ako se ne poboljša, izključijo iz svoje srede. Klub se je neki že večkrat prepričal, da se Breznovsky le nerad klanja posamnim klubovim sklepom ter nekoliko preveč škili v nasprotni tabor. Morda zori s tem pšenica za Sukljejevo „slobodno zvezo“.

Kongres zastopnikov avstrijskih Raiffeisnovih posojilnic. Prihodnji ponedeljek in torek, 24. in 25. t. mes. se vrši na Dunaju v dvorani nižjeavstrijskega deželnega zbora shod zastopnikov hranilnic in posojilnic po Raiffeisnovem načinu v Avstriji. Shod sklicuje predsednik osrednje zveze nemških kmečkih kreditnih zavodov za Moravo in Slezijsko, dr. A. Zöbl, in je določen nastopni dnevni red: Poročilo o razvoju in stanju Raiffeisnovih društev v Avstriji; razgovor o osrednji organizaciji imenovanih društev, važnost in naloga osrednjih zvez; stališče napram vladni predlogi zakona o obrtnih in gospodarskih zadrugah; popularna varnost Raiffeisnovih posojilnic, vdeležba občin pri teh zadrugah; pospeševanje zadrug od strani države in dežele; Raiffeisnova društva in skupna dobava poljedelskih potrebščin ter skupno razpečevanje poljskih in drugih pridelkov; razmerje trgovskih sodišč in finančnih oblastev nasproti Raiffeisnovim društvom; slobodni predlogi in nasveti. Zborovanje se prične v ponedeljek dopoldne ob 10. uri. Z ozirom na tako obširen in sedanjim potrebam popolno prikladen vspeh bode napovedani shod vrlo zanimiv in podučen. Kakor čujemo, bo vdeležba zelo velika, ker so na ta shod povabljeni skoro vsa jednaka avstrijska društva. Zeleti je zborovanju najboljšega vspeha posebno še z ozirom na splošno organizacijo.

Nemški socialistični poslanec Grillenberger je minuli torek nenadoma umrl. Isti dan dopoldne je imel še v poslanski zbornici skoro dve uri trajajoč govor, v katerem je napadal vlado in svoje nasprotnike. Proti koncu govora, ko je bil ravno najbolj razburjen, ga je zadela kap in preneš se ga morali v bolnišnico, kjer je v malo trenotkih umrl. Grillenberger je bil po svojem poklicu ključar, l. 1881 pa ga je poslalo mesto Nürnberg v drž. zbor, kateremu je pripadal do zadnjega. Ako povemo, da je ž njim nemška soc. dem. stranka izgubila jednega najbolj nadarjenih svojih voditeljev, smo dovolj označili njegov značaj.

General Weyler se napoti prve dni prihodnjega meseca v Spanijo. Kaj ga tako dolgo zadr-

žuje na otoku Kubi, kjer nima sedaj nobenega posla, ko je prevzel vodstvo guvernerjev namestnik, ni znano. Govori se, da bi rad postal guverner na balearskih otokih, toda ta želja se mu težko izpolni, kajti preveč je padel v nemilost pri sedanjem kabinetu, ki bi mu najraje obesil kako kazen za mnogovrstne prestopke, katerih ga dolže izza njegovega paševanja na Kubi. Toda, akoravno ga sedanja Sagastova vlada popolno prezre, bo še vendar lahko živel brez skrbi, kajti ako so le deloma resnična poročila raznih listov o njegovem poslovanju na Kubi, si je lahko pridobil toliko drobiža, da mu skrb za življenje ne bo belila glave.

Socijalne stvari.

Iz obrtniške zbornice v Celovcu 17. okt.

Izvažanje idrijskega živega srebra in cinobra na Laško. Tukaj v Celovcu se je naselil nek Giovanni Manini, ki spravlja na vse strani idrijsko živo srebro in cinober. Zadnji čas so mu začeli laški finančni uradi delati težkoče s tem, da so tirjali, naj plača uvoznino tudi za železne flaše in usnjate mehurje, v katerih se razpošiljata živo srebro in cinober. Manini iskal je na to pomoči pri obrtniški zbornici v Celovcu, in ta se je obrnila do trgovskega ministerstva. Kakor se je poročalo v seji tukajšnje obrtniške zbornice dne 11. oktobra, je trgovsko ministerstvo v ti zadevi ugovarjalo pri laški vladi in ta se je izjavila, da laški uradi pravilno postopajo, da se mora načelno obdavčevati tudi zavoj, ali pošiljavec sme tirjati uvažanje brez colnine za zavoj, kakor na pr. kautični sodi, če v teku 6 mesecev dokaže, da so se mu zavoji t. j. železne flaše in mehovi nazaj poslali.

Tiskovna postava. Kako se lahko love miške v pasteh tiskovne postave, kaže sledeči slučaj. Neka tukajšnja tovarna pridelava „figovec“;*) ta si je pustila pri obrtniški zbornici registrirati marko, kateri je pridejana podobica kakega svetnika. Tovarna se s tem seve hoče prikupiti našim kmetičam, ki tako dobe na vsakem zavojčku figovec sveto podobico. A sodnijski uradi prve instance so v tem postopanju spoznali prestop tiskovne postave, ter tovarno obsodili. Deželna sodnija pa je to razsodbo preklicala z ozirom na obrtniško zbornico, ker bi bila sicer ta vsemu kriva, kajti ona je dotično marko sprejela.

Naši zavodi za odgojo mladine. Nek posestnik tukaj v Celovcu ima učence in rokodelske pomočnike v stanovanju, ter jim daje tudi zajutrek in večerjo. Zadruga gostilničarjev ga je na to zatožila, da se bavi brez koncesije s gostilničarsko obrtjo. Proti obsodbi okrajnega glavarstva je dotičnik vložil ugovor pri deželni vladi, in ta je obsodbo potrdila. Zdaj je prosil, naj se mu da gostilničarska obrt, a prošnja se mu je odklonila. Nazadnje se je obrnil do obrtniške zbornice za svet, in ta je bila mnenja, da to ne more biti gostilničarska obrt, ako kdo vzame na stanovanje in hrano ljudij, ki niso

*) Feigenkaffee.

najmanjše vasice. — To je veliki zemljevid z mero 1 : 75.000.

Kako prijetno je nama potekal čas, ko je romal ta vodnik iz roke v roko, nikogar ni bilo treba vpraševati, kam bodeva prišla, kako daleč je še ta kraj i. t. d. Vse sva izvedela zanesljivo iz zemljevida.

Popoldansko solnce je precej pripekalo, ko greva proti Liesing-u. V bukovi senci odloživa svojo prtljago in se odpočijeva na debelem hlodu. Moj tovariš vzame iz hrbtna vreče kos domačih suhih reber, jaz pa nekoliko mastno usnjato knjigo, v kateri najdem vesperae a capitulo de sequenti. Ko spraviva svoje reči zopet v red, naju pripelje pot do zidanega znamenja. Na njem je naslikan jezdec, katerega vleče konj v divjem dirjanju za seboj. Na znamenju pa je tale napis:

Hanns Manndorfer Pfleger von Pittersberg ritt in die Luggauen Dem wunderthätigen Gnadenbilde dort eine Kirche zu bauen, Ritt aber ganz unverrichtet nach Haus Und fiel hier beim Oberingerhoff vom Sattel aus, Von da ritt er wiederum in die Luggauen Und liess die Kirche und das Kloster schön und herrlich bauen.

To se je zgodilo v začetku 16. stoletja. Manndorfer je šel s tem namenom v Luggau, da bi zidal Mariji v čast lepo cerkev. Poprej je bila njena čudodelna podoba v neznatni kapelici. Ondotni kmetje mu pa niso hoteli prodati potrebnega prostora, zato jezdi nazaj v Kötschach. Na potu se mu konj splaš,

ga vleče dolgo časa v stremenu za seboj in na čuden način se mu ne zgodi nič hudega. Zato se vrne precej nazaj, prisili posestnike, da mu odstopijo toliko polja, kolikor ga je bilo treba, in zida tukaj cerkev s samostanom.

V Liesing-u stopiva v krčmo poleg farne cerkve, da se nekoliko okrepčava. Vina ne dobiš drugega v teh krajih, kakor rudečega Tirolca, in reči moram, da točijo povsod dobro pristno kapljico. V sobi naju nekako začudeni gledajo in videla sva na obrazih, da bi radi zvedeli, odkod prideva. Ko se začneva pogovarjati v svojem maternem jeziku, je bila radovednost še večja. V spodnjem koncu pri vratih je sedela mlada debela kramarica z običajnim klobukom na glavi in poleg sebe je imela težak jerbas na klopi. Pri veliki mizi je bil domači župnik, mlad bogoslovec, učitelj in troje domačih otrok. Jeden deček je imel gosli v roki, jeden kitaro, pred deklico pa so bile citre na mizi. Prišla sva torej v prav prijetno družbo. Skoda, da nisva mogla dolgo poslušati otročjega koncerta. Mudilo se nama je dalje, ker sva imela narejen načrt, da prideva danes v Luggau. Pri odhodu se gospodinja ni mogla več vzdržati in uljudno me vpraša, od kod da sva. — Sedaj so vendar zvedeli za najino slovensko domovino.

Na potu srečam punčko, ki je držala v jedni roki vročo kepo turšičnih žgancev, v drugi pa kos sira. Ne vem, zakaj da se že od nekaj tako rad

pogovarjam z otroci. Tudi na potovanju sem vprašal marsikaterega to in drugo in povsod sem dobil prijazen odgovor. Večina dečkov je Hanzelj ali Zepelj, deklice pa Mojcele in Nanele. Ogovorim jo:

„Wie heisst denn du, Kleine?“

„Nanele“.

„Was hast denn in der Hand, Nanele?“

„Dos is Polenta, dos ober Kas.“

Turšice se v teh krajih veliko prideluje, letos je posebno lepa. Sira jim pa tudi ne manjka, ker imajo kmetje velika posestva, dosti živine, obširne planine in senožeti.

Dan se je začel nagibati proti večeru in iz visokega vitkega solpa v St. Lorenzen se je že oglasil zvon v Marijino pozdravljenje. Napis, ki sem ga še mogel brati nad vratmi neke hiše, se glasi:

Gott schütze dieses Haus
Und alle die gehen ein und aus.

Najine poti pa še ni konca. V globoki strugi šumi neznaten potoček — Zilja, dolina se stisne še bolj skupaj, temni gozdi se razprostirajo na širjavo in visočino, noge pa postajajo čedalje bolj težke in okorne. Ah, kje si ti ljuba cerkvice, da te od daleč pozdravim!

Slednjič zagledava prostorno poslopje, podobno trdnjavi ali veliki grajščini. To je samostan. In izmed visokega zidovja se vzdiguje zvonik, ki ga oko le po glavnih obrisih razloči. Da! tukaj sva — pri luggavski Materi Božji!

(Dalje sledi.)

samostojni, ki pa tudi po gostilnah prebivati ne morejo.

Vprašanje boče gotovo prej ali slej postalo nasproti davčnim uradom aktualno, kajti, če ta obsodba obvelja, potem bi morali vsi zavodi za mladino, semenišča, sirotišnice itd. dobiti gostilničarsko obrt, ter zanj davek plačevati. Treba bo morebiti, da se tedaj poslanci pri vladi ostro postavijo proti takemu postopanju finančnih uradov. Ta le slučaj pri nas ni več osamljen, kajti naše deško semenišče mora n. pr. od vsakega goveda, ki se porabi, plačevati davke, kakor mesarji, ker so finančni uradi spoznali, da se hrana v zavodu prodaja, akoravno se vse vzdržuje le z milodari. Zalostno je, če država začne davek pobirati od milodarov za reveže in otroke podarjenih.

Tiskarne in knjigoveznice. Zadruga knjigovezov v Pragi povabila je tukajšnje obrtniško zbornico, naj podpira njeno prizadevanje, da bi se tiskarnam prepovedalo vezati knjige. Sedanja postava namreč določuje, da sme vsak obrtnik opravljati vsa dela, ki so potrebna, da izgotovi svoje blago in da ima obrtnik celo pravico v to svrhu najemati si pomočnike drugih obrti. Tako smejo tiskarne knjige tiskati, broširati in vezati. Tiskarska obrt naj se omeji na tiskanje, sklepanje pol in vezanje knjig naj se prepušča knjigovezom. Obrtniška zbornica se je na to v tem smislu izrazila, da naj imajo tiskarji pravico, tiskane knjige tudi vezati in ne samo tiskati jih.

Kmet ali speditér? Blizu Močice na spodnjem Koroškem so fužine, kjer se spušča svinec. Neki posestnik vozi s svojimi konji za bleiberško družbo (Bleiberger Union) svinec, rudo, les i dr. kar fužine potrebujejo. Velikovski okrajno glavarstvo pa je zdaj spoznalo, da mora dotični posestnik naznaniti speditérsko obrt. Obrtniška zbornica se je o tem posvetovala, ter oddala razsodbo v tem smislu, da posestnik ni obrtnik, akoravno sem ter tja s svojo živino vozi za tega ali onega. Stvar pa prihaja s tem bolj kočljiva, ker imajo kmetje okoli fužin z vožnjo reden zaslužek. Iz rožne doline v Celovec n. pr. tudi kmetje vedno vozijo za fužine in okoli Celovca nekateri redno celo leto vozijo za zidarske mojstre opeko in apno. Do zdaj se ti niso smatrali kot obrtniki, v prihodnje se menda tega obranili ne bodo.

Tedenski koledar.

Nedelja, 24. oktobra: 20. pobink., Rafael nadang.; evang.: Jezus ozdravi kraljevičevega sina. Jan. 4. — Ponedeljek, 25. oktobra: Krizant in Darija mm. — Torek, 26. oktobra: Evarist p. — Sreda, 27. oktobra: Sabina d. — Četrtek, 28. oktobra: Simon in Juda ap. — Petek, 29. oktobra: Narciz šk. — Sobota, 30. oktobra: Klavdij m. — Lunin spremin: Mlaj 26. oktobra ob 12. uri 26 minut po noči. — Solnce izide 30. oktobra ob 6. uri 44 m., zaide pa ob 4. uri 43 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. oktobra.

(Prevzv. knezoškof ljubljanski) odpeljejo se jutri popoldne v Loko, kjer bodo prve dni prihodnjega tedna v loškem uršulinskem samostanu opravili več cerkvenih slovesnostij in službenih opravil.

(Parlamentarni brezstrešniki.) Poslanec Šuklje je osnoval v zbornici svobodno zvezo divjakov ter tako sebi in nekaterim drugim poslancem, ki dosedaj niso bili v nobenem klubu, oskrbel klubovo streho. Posl. Šuklje z deveterimi tovariši je to že naznanil zborničnemu predsedstvu v ta namen, da pride tudi ta najnovejši klub v poštev pri volitvi članov v razne odseke. Gosp. dvorni svetnik pravi sicer, da je novemu klubu jedini namen ta, da bode tudi divjakom vsled združenja v jeden klub mogoče zahtevati upoštevanja pri volitvah v parlamentarne odseke. To je morda res jeden vzrok, toda ne jedini in tudi ne glavni. Gosp. dvorni svetnik se je v „Zvezi“ nekoliko prehladil in potrebuje, da čim prej okreva njegovo užaljeno sree, kadila. Tudi treba „Zvezi“ pokazati, da drugi klubi dvorne svetnike znajo drugače ceniti. Gosp. Šuklje bo brezdvomno načeloval klubu neklubovcev, zadostil bode svoji globoko užaljeni častihlepnosti, „zmaščeval“ se nad nehvaležno slovansko „Zvezo“ in če se mu še posreči, da iz kluba neklubovcev napravi klub neklubovalcev, tedaj popolno doseže svoj namen.

(„Südmark“.) Ljubljanskim nemškim nacionalcem, mej katerimi je seveda mnogo slovenskih negatov, vedne drzneje rase greben. Prihodnjo nedeljo 31. oktobra napravi „Südmark“ shod v ljubljanski kazini, na katerega uradna „Laibacher Zeitung“ že pripravlja svoje občinstvo, objavljač vspored slavnosti „Südmarke“, katero imenuje „Deutscher Hilfsverein“. „Slovenski Narod“, grajač to stvar, dostavlja: Čedalje lepše! Mi pa pravimo, da bo še vedno lepše, ako bo „Narodova“ stranka tako krepko dajala podporo nemškemu liberalizmu na Kranjskem, kakor se to sedaj godi, ko vlada mej „Narodovo“ in nemško liberalno stranko politična zveza, naperjena proti katoliško-narodni stranki. „Narodova“ domača politika ima največ zaslug, da se sploh morejo take nemško-nacionalne slovesnosti vršiti v Ljubljani. Zato pa ima „Narod“ najmanj vzroka, hudovati se nad tem, kajti seme, ki je seje že nekaj let, gre v bujno klasje, katero spravljajo v svoje žitnice naši narodni nasprotniki.

(Osebnost.) Dr. Karol Wisinger, dosedaj zdravnik na kliniki v Pragi, je imenovan deželni okrožni zdravnikom v Planini.

(† Anton Navratil.) Bivši belokranjski deželni poslanec gospod Anton Navratil je dne 21. oktobra nenadoma umrl vsled srčnega mrtvouda v starosti 65 let v Tešnju v Bosni, kjer je bival pri svojem sorodniku gospodu Mirku Navratilu, okrajnem predstojniku v Tešnju. — Naj v miru počiva!

(Bolezen.) Iz Idrije, 21. oktobra. Hudo nas je Bog iz nova obiskal. Nismo še pozabili, koliko žrtv je zahtevala huda vročinska bolezen pred par leti, hudo je bilo, ko je pred dvema letoma gospodarila morilka v silni meri med otroci — in že zopet imamo v svoji sredi hudo bolezen. Kaka da je, povedati je težko. Vročnica, hripa, božjast, pri mlajših gliste se združijo v lepi slogi. Prikazala se je bolezen najhuje v predmestju „Brusovše“. Grozno je gledati uboge bolnike, katerih je v kakem stanovanju po več. V jedni sami rudarski hiši zbolelo je doslej 10 oseb, dve sta že umrli. Trpljenje je hudo. V začetku se godi bolniku podobno kakor pri vročinski bolezni. Odpovedo mu udje, glava ga boli, silno žejo trpi, naposled se izgubi; nekatere potem pa še silna božjast napade, ali pa zatekó po spodnjem telesu. Takemu skoro ni več pomagati. Doslej imamo do 25 bolnikov. Čudno je, da napada bolezen večinoma mlade ljudi mej 12. in 24. letom. — Mej doslej umrlimi sta že dve 18 letni, zelo krepki dekleti. Imeli smo že komisije. Da bi le tudi kaj pomagale! Obsodili so, kakor pred leti, tudi sedaj neki studenec, katerega so imeli ljudje doslej za najboljšega. — Druga komisija — bil je tudi neki zdravnik iz Ljubljane — je odločila, da morajo vsi bolniki iz svojih stanovanj v rudniško bolnišnico. — Danes so jih pričeli prenašati. Prizori, katere gleda človek pri tem, pretresajo sree. Toliko joku in žalosti ni bilo še kmalu, kakor na dan sv. Uršule, ko so neusmiljeno jemali 14—16 letne bolnike ljubečim in skrbnim materam. Ljubezni materinske vzgledov videl bi pri nas te dni. V neki družini so bili trije bolniki: 16 letni sin ter 14 in 18 letna hči. Skozi 10 dni čula je mati neprenehoma noč in dan pri svojih ljubljencih ter njih željam stregla neprestano. In še bi bila rada. A najstarejšo hčer je vzel Bog v svoj sveti raj, sina pa in mlajšo hčer so iztrgali ljudje iz njene oskrbe. Ko so ju prenašali, jokalo je vse, jedino le materi, ki je šla za žalostnim sprevedom sama, je toga zaprla pot solzam. Glede na to bolezen je gosposka odločila, da ne sme nobeden otrok, ki prebiva ob desnem bregu Idrije ali pa na Leopoldovem predmestju, v šolo. Čudovit je ta ukrep. Otroci je tako do 350 izključenih iz šole, šola pa naj bo redna! Poleg imenovane bolezni imamo še druge, pljučnico, vratno bolezen in menda škrlatinko. Za pljučnico je umrla danes poznana gosposčina Amalija Kopše, zelo pobožna učiteljica, za vratno boleznijo pa leži ravno danes neki otrok v mrtvašnici. Upamo, da nas Bog kmalu reši teh bridkih poskušanj.

(„Argo“.) Tega za domačo zgodovino velevažnega znanstvenega lista je izšla številka tretja letnika V., ki objavlja za prijatelje domače zgodovine, vzlasti ljubljanskih starin mnogo zelo zanimivega gradiva. Muzejalni kustos profesor Alf. Müller nadaljuje svoje razprave: „Das Eisen in Krain“, „Die Geschichte des krainischen Landes-Museums“ in „Die Zukunft der Stadt Laibach“. Priložena je tej številki karta s tlorisom gotske kapele, ki je stala v Spitalskih ulicah na mestu, kjer se sedaj gradi nova meščanska hiša.

(Goriške novice.) Trgovsko - obrtna zadruga prične 1. nov. poslovati. — V Soči je skočil v pijanosti 67 l. Ziani iz Gorice. Rešili so ga. V Stračičah je padel v kanal neki starček. Rešen je bil pravčasno. — Obesil se je v nedeljo teden 75 letni Jos. Komel iz Mirnega. Kaj je pač moralo starca gnati v smrt? — Železnična zveza Cervinjana s postajo St. Giorgio di Nogaro se je slovesno otvorila v nedeljo. — V Kozarščah je ogenj vpepelil hišo posestniku Munihu. — V ogenj je padla 54letna Katarina Vončina iz Ravnice. — Mizar Jožef Pavlin je v nedeljo zaklal mesarja Spangherja. Zabodel ga je v prsi s 16 1/2 cm dolgim nožem.

(Mestni svet goriški in slovenska šola.) Mestni svet goriški je v zadnji seji sklenil pritožiti se proti odloku dež. šolskega sveta, s katerim se mestu nalaga do prihodnjih počitnic urediti potrebne prostore za slovensko šolo v ulici Vogel, ter zaukaže tamonjšjo ital. šolo z junijem opustiti. Vedno stara lajna. Odlok pa pritožba, pritožba pa odlok, Slovenci pa le šole nimamo!

(V Pontablju) je včeraj popoldne pogorelo 5 hiš. Vzrok ognju še ni znan. Okrog 5. ure je bil ogenj srečno lokalizovan. Na lice mesta prišle so sosednje požarne brambe. Tudi ona iz Trbiža se je s poštnim vlakom pripeljala — po ognju.

(Zanimiv razglas.) S Hrvatskega vsaki dan kaj novega. Za danes navedemo tukaj razglas predstojnika občine Virje št. 1028. Glasi se: Zvedelo se je, da tudi ženske na javnih prostorih v večji družbi radi govore o volitvah. Ker so pa taki razgovori, zlasti če jih povzročajo ženske, lahko povod, da se motita javna varnost in red in ker se ženske tudi kažejo kot agitatorke, zato se prebivalci opozarjajo, da se vzdrže takih razgovorov vsplah, posebe pa še med ženskami. Opozarjajo se posebno oni, ki nimajo volilne pravice, da se kar nič ne razgovarjajo o takih stvareh, ker bi se sicer moralo proti njim nastopiti z največjo strogostjo. — Pa pravijo, da ban Kun ne skrbi za svobodo na Hrvatskem.

(Za citraše.) Poduka v igranju na citrah, — prve slov. šole za citre — izšel je 3. zvezek. Cena mu je 1 gl. 30 kr. Fr. S. Koželjski je s tem novim snopičem podal zopet nekaj tvarine, katero bodo morali citraši pridno prebavljati, kajti, kakor prva dva zvezka, tako se odlikuje tudi ta po svojih težkih skladbah. Najboljša nemška šola za citre — Enselinova — je bolj lahka nego naša slovenska. Sicer je pa vseskozi hvalevredno delo. Prav umestno je, da je skladatelj navedel le 4 lege, kajti z onimi mnogoštevilnimi legami, kakoršne ima n. pr. nemški Umlauf, se igralec bolj bega nego uči. Vaj bi bil g. skladatelj lahko kaj več navedel, potem bi bil tudi zvezek obširnejši in bolj primeren sedanji ceni. V obče so pa razni termini za nemške besede, katerih se je pri učenju citre tako težko ogibati, kakor v prejšnjih zvezkih, tudi tukaj prav srečno izbrani. Izmej vsebine navajamo: Lahko noč, po Mašekovem napevu, pesen, katera je za citre prav krasno prirejena in katera bode ravno radi lepih varijacij in prehodov iz jedne lege v drugo prav dobro ugajala. Tudi ostala vsebina tega zvezka je dobro izbrana in umetniško izvedena, tako, da — ker je tudi tisek lep, — kar najtopleje priporočamo to novo delo in prašamo ob jednom g. skladatelja, bode li dobila pričeta zbirka kompozicij in prevodov za citre kmalu kaj prirastka.

(Ponesrečeni svatje.) Iz Bialystoka se poroča: Minulo sredo po noči se je peljalo na jednom vozu dvanajst svatov z ženitovanja proti domu. Na železniški progi blizu postaje Knyszyn jih zasači brzovlak, ker je bil prehod odprt, in zdrobi voz in svate. Osem oseb je bilo na mestu mrtvih, dve sta pa smrtno ranjeni.

(Dobro domače sredstvo) ter hišno zdravilo, ki bolečino tolaži in pri prehlajenju pomaga, je v Praški lekarni Richterjevi napravljen Liniment. Capici comp. Cena je nizka: 40 kr., 70 kr. in 1 gl. steklenica, ki je poznati po rdečem sidru.

(Zastopnik tvrde Fellingner in Hassinger) na Dunaju, gospod Hassinger, ki v trgovinskih zadevah sedaj v Rimu biva, bil je te dni v posebni avdijenci sprejet od prevzvišenega g. kardinala državnega tajnika Rampolla.

(Kako se godi ženskam v Nemčiji?) Po štatistiki ima Nemčija tri dimnikarice, 35 krovk, 7 puškaric, 19 v livnicah in zvonarnah. V kotlarski stroki dela 147 žena, 379 jih je kovačic, 309 kamnosekaric in v kamnolomih nad 2000. Poleg tega snaži mnogo žen na Nemškem kanale. Kako dobro so preskrbljene v državi „strahu Božjega“.

(Žrtva „rudečih“.) Ko so štrajkali delavci v peštanskih opekarnah, morala je štrajkati tudi neka Drostova. Dan za dnevom je potekal, pri Drostovi se je začela oglašati lakota. Da preživi vsaj svoje otroke, je sprejela delo pri svojih delodajalcih pod istimi pogoji kakor pred stavko. Zena je bila pripravljena. V tem pride nekaj podpihovalec, ki ženi delati prepovedo. Ker ni vedela, kaj bi počela, vrgla je 8 mesecev starega otroka v vodnjak ter se hotela z drugima dvema otrokoma utopiti v Donavi. To se ni zgodilo. Sedaj posledice. V preiskovalnem zaporu radi poskušnega detomora (otroka so rešili) je predsedela 4 mesece, potem so jo oprostili. Koliko žrtv imajo soc. demokratje na vesti! In kje so oni zakladi za „stavke“? Kdaj so že šli po grlih soc. podpihovalec in voditeljev.

(Sejmi po Slovenskem od 25. do 30. oktobra.) Na Kranjskem: 25. oktobra v Premu, pri Sv. Križu, v Rakitni; 29. v Vipavi, Ložu, Mokronogu, Poljanah, Radovljici, na Skaručini, v Žužemberku in Češnjicah; 30. v Zalogu. — Na Slovenskem Štajerskem: 28. oktobra v St. Juriju ob južni železnici, Bistrici, Strasi in Gornjem Gradu. — Na Koroškem: 27. oktobra v Celovcu; 28. v Frižah, Kaplji, St. Lenartu, St. Mohorju in v Saksenbergu. — Na Primorskem: 25. oktobra v Palmi, Gradiški, Borštu in Tolminu; 27. oktobra v Nabrežini.

Društva.

(Konsumno društvo v Železnikih.) Ze so razni časopisi poročali, da si snujemo v Železnikih konsumno društvo. Hvala Bogu, vse prve glavne ovire so premagane, društvo je ustanovljeno, in društveni prostori so bili v nedeljo dne 17. okt. t. l. ob 1/5 uri popoldne slovesno blagoslovljeni. Obrede blagoslovljenja je izvršil začasno umirovljeni in sedaj pri nas bivač g. Ivan Mikš v spremstvu g. A. Mezega, duh. pom. v Selcih. Slavnost se je pri ugodnem vremenu prav lepo izvršila. Očarali smo bili po svoji skromnosti društvene prostore od zunaj z zastavami, in dvoje mlajev s slavolokom in primernim napisom „Bog blagoslovi!“, ki je kazal občinstvu dom našega društva. Čas blagoslova naznanjali so nekateri streli iz topičev. Po blagoslovu zahvalil se je g. načelnik našega društva s kratkimi besedami gg. duhovnoma, ter izrekel željo, da bi blagoslov bival vedno v teh prostorih, ter da bi se moglo mlado društvo z božjo pomočjo lepo razvijati in plodonosno delovati v prid društvnikov. Cast. g. Mikš je potem jako primerno odgovoril g. načelniku ter kazal, da je od božjega blagoslova vse odvisno. Priporočal nam je, da se vedno spominjamo gesla: Z Bogom začni vsako delo, Pa bo dober tek imelo; Z Bogom delo dokončaj, imaš tu že sladki raj. — Upamo, da bo društvo vspešno delovalo, ker takoj prvi dni se je pokazalo veliko zanimanje za društvo. Vedno pristopajo novi udje, katerih število se je znatno pomnožilo. Želimo, da bi se društveniki v ljubezni in slogi vedno tako podpirali, kakor so sedaj v začetku pokazali, potem se bo blagoslov očitno kazal, in korist gotovo ne bo izostala. V dolžnost si pa štejemo, danes ko je društvo otvorjeno ter pričelo delovati, da se zahvalimo vsem, ki so nam v prvi sili na strani stali, ko smo si društvo snovali. Posebno hvalo pa smo dolžni izreči slavni kranjski branilnici v Ljubljani, ki je našemu društvu podarila podporo, čast. g. Ivan Zorec-u, nadžupniku v Mengešu, kateri se je tudi spomnil kraja, kjer je že pred 30. leti služboval, ter poslal izdatno pomoč. Tudi naši sorojaki delavci na Savi so se spomnili nas svojih doma zapuščenih rojakov ter o priliki otvorjenja kons. društva pokazali dejanjski svojo ljubezen do tega društva in nas delavcev in rojakov. Zato kličemo: „Bog plati“ vsem našim dobrotnikom in podpornikom našega mladega društva. Vsegamogočni naj pa obudi mnogo posnemalcev omenjenih gospodov darovalcev, da bi zamoglo društvo krepko delovati v prid in korist tukajšnjih prebivalcev.

Več udov kons. društva v Železnikih. (Kat. podp. društvo v Celju.) Letno poročilo „Kat. podp. društva v Celju“ pod pokroviteljstvom njega prevzvišenosti premilostnega gospoda knezoškofa lavantinskega dr. Mihaela Napotnika za leto 1896. „Iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo!“ se glasijo besede Gospodove. Po tem gestu se je ravnalo tudi v pretečenem letu „Kat. podp. društvo“. In ne zastoj. Marsikatero blago srce se je odprlo in po možnosti darovalo. Bog povrni! Toda kjer so potrebščine prevelike, tam je treba tudi vira izrednih pripomočkov. Tacega vira se je društvo nadejalo v osnovi efektne loterije. Loterija je pa vagana reč. Srečka je sama ob sebi lepa beseda, toda onim, kojim se določijo v današnjih slabih časih, je neprijetna. Ze 28. dec. 1896 je potekel čas izžrebanja, a ker je bilo primeroma malo srečk razpečanih oziroma vplačanih, je visoko c. kr. fin. ministerstvo z odlokom dne 21. dec. 1896, št. 63.912 dovolilo, da se isto preloži na 26. dec. 1897. Letos se toraj na vsak način srečkanje vrši.

Da pa bi bilo z njim res društvu kaj pomagano, da bi ono v istini enkrat zamoglo splošni želji vstreti ter sedanje šolsko poslopje, ki je vsestransko premajhno, razširiti, prosimo zopet tem potom vse dobrotnike, katerim pošiljamo 16. letno poročilo o delovanju „Kat. podp. društva“, naj bi se posebno sedaj izkazali požrtvovalne ter poslane jim srečke rešili ali pa tudi med druge razpečali. Koliko je bilo dohodkov in stroškov v pretečenem letu z vplačanimi srečkami vred, in kako so se s temi milodari pokrivali stroški na petrazredni zares vzorni šoli pod vodstvom č. št. šolskih sester, katero šolo je obiskovalo 445 deklic, med katerimi je bilo veliko revnih in podpore potrebnih, kaže sledeči pregled. Stroški: Nagrada č. gosp. katehetu in č. št. šolskim sestram 1350 gl. 70 kr. Kurjava (drva in premog) 264 gl. 34 kr. Mizarska, zidarska, klučarska, kleparska itd. dela in popravila 231 gl. 63 kr. Zavarovalnina 3 gl. 94 kr. Razne knjige, tiskovine in šol. potrebščine 83 gl. 63 kr. Hišni davek 4 gl. 65 kr. Koleki, znamke, poština 25 gl. 30 kr. Prispevek k božičnici 75 gl. Razne malenkosti 38 gl. 77 kr. Sol, špeh, kruh, krompir, moka, riž, kava, sveče 183 gl. 4 kr. Sestram in pevcem kot nagrada pri igrah 68 gl. 63 kr. Dovažanje in žaganje stavbenega lesa 69 gl. 65 kr. Železnina, šipe 11 gl. 65 kr. Sukno za božično obleko 259 gl. 85 kr. Krojač, čevljar, šivilja 177 gl. 90 kr. Za pobiranje doneskov in raznašanje vabil 12 gl. Skupaj 2859 gl. 68 kr. — Račun za l. 1896: Dohodkov 2530 gl. 99 kr. Stroškov 2859 gl. 68 kr. Primanjkljaja 328 gl. 69 kr. Primanjkljaja za l. 1895 1422 gl. 55 kr. Primanjkljaja za l. 1896 328 gl. 69 kr. Skupnega primanjkljaja 1751 gl. 24 kr. — Premožnje društva: 7 obligacij nominalne vrednosti 700 gl. 1 obligacija nominalne vrednosti 2000 gl. Od razprodanih srečk je naloženo denarja pri celjski posojilnici 2775 gl. 62 kr. — Odbor: Fr. Ogradi, inf. opat in mestni župnik, načelnik. Iv. Krušič, c. kr. šolski svet., kn. šk. duh. svet., prof. v p. načelnikov namestnik. Ant. Rančigaj, mestni vikar, denarničar. Jož. Potovšek, katehet, tajnik. Ferd. Golobranc, Fr. Kmecl, Fr. Lipovšek, Iv. Rebek, dr. Jos. Serbec, K. Šah, dr. Jos. Vrečko, odborniki. — Pregledovalci računov: Iv. Krančič s. r., mestni kapelan. Fr. Lončar s. r., tajnik posojilnice. And. Pere s. r., notarski konc.

Darovi.

Za dijaško mizo: Neimenovana 1 gl. 60 kr. — Gospod Janez Kunauer, župnik na Golem, 5 gl. — Gospod Fr. Birk, 3 gl. — Gospod J. Brenc, župnik pri Sv. Gregorju, 1 gl. 50 kr. — Zbirka po gospodu župniku J. Demšarju iz St. Vida pri Vipavi 8 gl. — Neimenovan 1 gl. 50 kr. — Bog plačaj!

Za Klunov spomenik: G. Mat. Karba, župnik v Zrečah, 2 gl. — G. Iv. Tomažič, mestni župnik v Škofji Loki, 5 gl.

Narodno gospodarstvo.

Živinozdravniško-policijske naredbe.

Na povabilo županstva v Krškem zbrali so se v nedeljo dne 17. oktobra župani 15 občin štajerske in kranjske dežele. Pod predsedstvom rajhenburškega župana Urschulda sprejela se je po poročilu krškega župana dr. Romiha prošnja na visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev glede živinozdravniško-policijskih naredb. Ker obravnava prošnja pereče in za občni blagor važno vprašanje, podamo jo tukaj doslovno. Prošnja se glasi:

Visoko c. kr. ministerstvo!

Ker je trgovina s svinjami na Štajerskem in Kranjskem skoraj popolnoma ustavljena, dasi je ponehala svinjska kuga do malega po vseh okrajih, zbrali so se župani, oziroma občinski svetovalci podpisanih občin štajerske in kranjske dežele dne 17. oktobra v Krškem v posvetovanje glede živinozdravniških naredb in sklenilo se je soglasno, predložiti visokemu c. kr. ministerstvu nastopno prošnjo:

1. Ako nastane v kakšni kronovini kužna živalska bolezen, uvedejo naj se le tiste naredbe, katere so navedene v III. oddelku zakona z dne 29. februarja 1889, št. 35. drž. zak. o odvratanju in zatiranju kužnih bolezni pri živalih, oziroma pri goveji kugi v II. oddelku postave z dne 29. februarja 1889, št. 37. drž. zak. o zatiranju goveje kuge. Posebno bi se nikakor ne smele zapreti druge kronovine za uvoz iz okužene kronovine.

Mejni zapor ni naveden v zakonu o odvratanju in zatiranju kužnih bolezni pri živalih kot sredstvo, da se po deželah, za katere velja ta zakon, kužne živinske bolezni dalje ne razširjajo in da se zatro ali iztrebijo. Kjer je zakonodalec hotel, da se mejni zapor uvede kot tako sredstvo, navedel je to v postavi sami; tako proti vnanjim deželam po § 1. splošne postave o zatiranju kužnih bolezni pri živalih in po § 1. o odvratanju in zatiranju goveje kuge, in izjemno proti kronovinam po § 31. postave o od-

vračanju in zatiranju goveje kuge. Ako bi bil hotel imeti zakonodalec mejni zapor proti kronovinam pri vseh kužnih živalskih boleznih kot sredstvo, bi bil to navedel ravno tako v zakonu o odvratanju in zatiranju kužnih bolezni pri živalih, kakor je to navedel v zakonu o odvratanju in zatiranju goveje kuge.

Mejni zapor proti okuženi kronovini je pa tudi popolnoma nepotreben, ker so živinozdravniško-policijske naredbe pod nadzorom državnih organov. Ni torej nikakega povoda, da bi ne zaupala kaka dežela živinozdravniško-policijskim naredbam okužene dežele.

Pa tudi radi tega je mejni zapor neosnovan, ker ne morejo vedeti dotični državni organi, ali je zares kakšna kužna bolezen v drugi drugi kronovini, in lahko se pripeti, da se uvede mejni zapor proti popolnoma zdravi deželi. Lahko se n. pr. zgodi, da zboli v svinjski čredi, ki se žene na prodaj, prešič za svinjsko kngo in da pogine; po živinskem potnem listu je prešič doma iz krškega okraja. Ako je poginil prešič v kakem selišču na Štajerskem, takoj zapre dežela Štajerska svojo mejo proti Kranjski za uvoz svinj, in to dostikrat popolnoma neosnovano. Nahajajo se namreč brezvestni trgovci s svinjami, ki pokrijejo svinje iz okuženih krajev z živinskimi potnimi listi zdravih krajev, ali lahko se je okužil prešič tudi na potu v okuženih vozovih ali na kakšen drug način. Namesto da bi se poiskal pravi vzrok, uvede se kar na kratko mejni zapor proti zdravi, neokuženi kronovini. Zadostovalo bi bilo v tem slučaju, naročiti državnemu živinozdravniku v Krškem, naj preišče, jeli v tistem dvorcu svinjska kuga, v katerem je baje doma poginjen prešič; vse druge naredbe naj bi se pa prepustile državnim organom na Kranjskem, ne oziraje se na to, da je morebiti opetovano zbolela kakšna žival.

Mejni zapor dovede tudi dostikrat do naredb, katere gotovo niso v smislu postave.

a) V okuženi deželi izrečejo državni organi, da je bolezen ugasnila; izvoz pa je vendar zaprečen, ker še druge kronovine niso odprle svojih mej. Ta slučaj je še sedaj na Kranjskem in Štajerskem, ko se ne smejo izvažati svinje, in to tudi ne iz neokuženih krajev.

b) Kužna bolezen nastane v dveh sosednih deželah; vsaka dežela zapre svojo mejo proti drugi. Ščasoma poneha kuga v obeh deželah, a meja se le ne odpre in je vsaka kupčija ob meji popolnoma zaprta. Dogodi se celo, da so sejmi v obeh deželah dovoljeni, a živali vendar ne smejo čez mejo. Ta slučaj trajal je dolgo časa mej kranjsko in štajersko deželo; v breškem in krškem okraju bili so sejmi dovoljeni, a svinje niso smele iz jedne dežele v drugo.

c) Kužna bolezen nastane v dveh sosednih deželah; kuga poneha v obeh deželah, a svojo mejo odpre le jedna dežela. Ta slučaj je sedaj mej štajersko in kranjsko deželo; kranjska dežela je svojo mejo proti štajerski odprla, a štajerska dežela je pa še vedno zaprta proti kranjski. Poudarjati se mora, da so svinjski sejmi dovoljeni v obeh deželah; državni organi torej sodijo, da je svinjska kuga ponehala.

Lahko se pripeti, da bode o kakšnem sejmu priginal posestnik iz Štajerskega svinje na Kranjsko na sejm; ako jih ne proda, ne bode jih smel gnati domu.

d) Dežela je lahko odprta proti nekaterim deželam, proti drugim pa je zaprta. Ta slučaj je sedaj na Kranjskem, kranjska dežela sme uvažati svoje svinje na Solnograško, vse druge dežele pa so zaprte proti Kranjski.

e) Ako pride trgovec iz Solnograškega na Krško, ne sme oddati kupljenih svinj na postaji Videm-Krško, temveč peljati jih mora 1, oziroma 2 dni ali v Novo Mesto ali pa v Litijo, kar se gotovo ne more odobravati iz zdravstvenih ozirav na svinje.

Take naredbe pa tudi niso v smislu postave; še celo pri utesnitvi prometa proti vnanjim državam pravi visoka vlada z dne 12. maja 1880:

„Ukazujoč te utesnitve ali omejitve treba je na vidu imeti, da se promet ali trgovina ne ovira v večji meri, nego je po svojstvu bolezni in vladajočih razmerah sploh opravičeno.“

2. Pri kužnih živalskih boleznih naj se dene pod zapor le dotični dvorec, ali selišče, ali okolica ali okraj, ne pa radi dvorca celo selišče, radi selišča cela okolica ali okraj, radi okraja cela dežela.

N. pr. vnela se je v jednom selišču občine Cirklje svinjska kuga; in ker gre okrajna cesta iz Krškega v Novo Mesto skoz občino Cirklje, niso se smele svinje odpravljati v Novo Mesto po tej cesti iz popolnoma neokužene občine Krške in to celo na vozovih ne.

3. Ako se vname v sosedni vnanji deželi kužna živinska bolezen, naj se vsa kako zapre meja z vojaškimi močmi. Zandarmarija in civilna straža nikakor ne moreta zapreti meje tako, da bi se popolnoma onemogočilo tihotapstvo.

4. Postaja Videm-Krško naj bo odprta za oddajo kranjske živine, če je tudi na Štajerskem kaka kužna bolezen, ali če se štajerska dežela tudi zapre proti Kranjski.

Imenovana postaja je popolnoma ločena od vseh štajerskih selišč, tako, da je popolnoma izključeno medsebenno okuženje, to tembolj, ker se morajo svinje na vozovih na postajo odpraviti.

Da bi bila imenovana postaja za Kranjsko vedno odprta, utemeljeno je tudi s tem, ker je to edina postaja v odpravljanje živine za velik del Kranjske dežele, in ker nadzira postajo v živinozdravniškem oziru itak c. kr. živinozdravnik krški.

Kakor se je zgoraj omenilo, morale so se gnati svinje po 1 ali 2 dni daleč, da jih je bilo mogoče oddati na železniških postajah.

5. Promet s svinjami naj se preveč ne otežkoči z naredbami glede prevoznje svinj.

Ako že morajo prevažati na vozovih kupčevalci s svinjami nakupljene svinje, se naj to ne zahteva od posestnika, ki hoče postaviti svoje svinje na sejm, ali če jih žene mesarju, ali če jih je kupil v kakem drugem selišču, in jih hoče spraviti na svoj dom itd.

Marsikateri posestnik ima morebiti postaviti na sejm le enega prašiča, za katerega bo dobil kakih 5 gld. Ker nima svojega voza, najeti mora voznika, kateremu mora plačati skoraj polovico prodajne cene.

6. Mejni zapori vseh kronovin proti kranjski in štajerski deželi se naj takoj odpravijo.

Svinjska kuga je potihnila do malega po vseh okrajih štajerske in kranjske dežele. Ako bi se dal utemeljevati mejni zapor tudi postavno, kar pa zanikajo podpisane občine, vendar ni sedaj nobenega vzroka, da so se zaprele skoraj vse kronovine proti štajerski in kranjski deželi.

Mejni zapori trajajo že sedaj skoraj 3 leta, in je skoraj popolnoma uničen ves promet s svinjami, tako da je nastopila posebno po vinorodnih krajih splošna beda.

Udano podpisana županstva prosijo torej, visoko c. kr. ministerstvo blagovoli uvaževati navedene razloge in uslišati prošnjo. (Slede podpisi.)

Telegrami.

Dunaj, 23. oktobra. Zagotavlja se, da se snideta delegaciji že v prvih dneh meseca novembra.

Dunaj, 23. oktobra. Pri volitvi članov v pridobninsko komisijo so zmagali v III. razredu razun v prvih dveh okrajih vsi antisemitski kandidati.

Dunaj, 23. oktobra. Nemški nacionalci so na shodu sklenili prositi posl. Schönererja, da naj prekine svoj dopust in kar najprej pride na Dunaj.

Budimpešta, 23. oktobra. Cesar je podelil francoskemu poslaniku Lozéju veliki križ reda sv. Štefana.

Belgrad, 23. oktobra. Kralj Aleksander želi, da se novo ministerstvo ne peča z balkansko politiko, marveč se prikloni mirovni politiki velevlastij.

Madrid, 23. oktobra. Ministerski predsednik Sagasta se je posvetoval včeraj popoldne s kraljico o odgovoru na noto poslanika Zveznih držav in o splošnem položaju.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranja lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekl. z rablilnim navodom 50 kr. Jedina zaloga 57 38 2

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

21. oktobra. Ignacij Zupančič, delavčev sin, 1 dan, Dunajska cesta 20, Atelectosis pulm. — Uršula Serčnik, delavčeva vdova 69 let, Vodmat 115, jetika.

V bolnišnici:

21. oktobra. France Brolih, delavec, 57 let, jetika.

V hiralnici:

22. oktobra. Franc Koren, delavec, 30 let, Caries.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
22	9 zvečer	740,8	11,6	sr. svzh.	oblačno	
23	7. jutraj	739,9	11,7	sr. svzh.	oblačno	0,1
	2. popol.	740,1	11,7	sr. svzh.	"	

Srednja včerajšnja temperatura 12,3°, za 3,0° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

Jožefa Bartlja iz Zagorice posestvo (530 gld.), terjatev 370 gld., dné 26. okt. (ponovitev) v Novem Mestu.

Franceta Kastelica iz Dolenjih Lakovnic posestvo (263 gld. 40 kr.), terjatev 50 gld., dné 26. okt. in 25. nov. (ponovitev) v Novem Mestu.

Franceta in Katarine Bedek iz Gaberja zemljišča (30, 135, 15, 25, 50 in 50 gld.), terjatev 150 gld., dné 28. okt. in 26. nov. v Novem Mestu.

Ivana Stupica iz Sodražice nepremakljivo posestvo (3100 gld.), terjatev 165 gld., dné 26. okt. in 23. novembra v Ribnici.

Antona Krnca z Griča posestvo dné 27. okt. in 1. dec. (ponovitev) v Mokronogu.

Jakoba Perše iz Nove Gore posestvo (355 gld.) terjatev 64 gld., dné 28. okt. in 26. nov. v Novem Mestu.

Blejskega zdravniškega društva posestva (48.153 gld. 50 kr.) dné 29. okt. in 30. nov. v Radovljici.

Jerneja Vovka iz Predtrga posestvo (5164 gld. 50 kr.) dné 29. oktobra in 30. nov. v Radovljici.

Jerneja Svete z Brezovice posestvo (8310 gld.) s pritlikino (245 gld.), dné 30. okt. in 30. nov. na Vrhniki.

Franceta Bernota iz Jasena nepremakljivo posestvo (1166 gld.), terjatev 220 gld., dné 30. okt. in 4. decembra na Brodu.

Antona Tomašina iz Straže posestvo (1425 gld.) s pritlikino (165 gld. 95 kr.) dné 30. okt. in 1. dec. v Krškem.

Zahvala.

711 1—1

Za mnoge dokaze najpristronejšega sočutja povodom nenadne bridke izgube, lepe vence in obilo udeležbo pri pogrebu najinega preljubljenega, nepozabnega sinka

Leopolda

dovoljujeva si tem potom izraziti pristrčno, najtoplejše zahvalo.

Karol in Leopoldina Šavnik.

V Kranju, dné 20. oktobra 1897.

708 1—1

Tužnim sreeom javljamo žalostno vest, da je Vsegamogočnemu dopadlo našega iskreno ljubljenega sina, oziroma brata, nečaka in bratrance, gospoda

Gustava Puppis-a

c. kr. davčnega praktikanta

danes, dné 21. oktobra, ob 10. uri popoldne po dolgi in mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajočega, v 21. letu dobe k Sebi poklicati.

Zemeljski ostanki dragega pokojnega bodo v soboto, dné 23. t. m., ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče k večnemu počitku prenešeni.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači farni cerkvi.

Gorenji Logatec, dné 21. oktobra 1897.

Karol Puppis, trgovec in posestnik, Eleonora Puppis roj. Schinka, stariši. — Karol, Ivan, Rudolf, Leopold in Friderik, bratje. — Mici in Eleonora, sestre. — Ivan Vavrovsky, bratranec. — Pavla Schinka in Marija Vavrovsky teti.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar, Karlovska cesta št. 2,

se priporoča v vsakovrstna v sobnoslikarski obrt spadajoča dela. 9 32—32

Prostovoljna prodaja.

Lepo posestvo 613 3—1

v prijaznem kraju na Gorenjskem, obstoječe iz hiše, krite z opeko, velikega vrta, njiv, travnikov in gozda, proda se iz proste roke. Kupci naj se oglašijo ustno ali pismeno pri Francu Štancarju, posestniku v Adergasu pri Velešovem, pošta Cerkije, Gorenjsko.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istotako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeo, dné 2. februarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner, nadzdravnik.

232 100—59

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od 1. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od najfinejšega namiznega olja do goriva in olja za mazanje strojev. 674 15

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32—34

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesa, nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materiala.

Spričalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni cerkvi na Ježici dva prav lična stranska oltarja v popolno zadovoljnost podpisanega predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici,

dné 30. julija 1897. 505 52—13

Novo ustanovljena in novourejena domača

stavbinska in umetna steklarija

trvdke

503 6

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdralnih s katedralnim steklom ali s svinčcem obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinejšega dela. — Ob enem opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, podobice, okviri za podobice itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Sidro

Liniment. Capsici compos.

144 18 iz lekarn Richter-jeve v Pragi

priznано izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39—1

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna

pri zlatem levu v Pragi.

Krčmarji in zasebniki, kateri želé kupiti
pristna, naravna vina,
 obrnejo naj se do 677 15-5
Pavla Sponza
 v Rovinju v Istri,

kateri dá popolno jamstvo za pristnost njegovih vin. — Na željo vpošlje vzorce belega in „moscato rosa“, terana in belega isterskega vina.

Preč. duhovščino še posebej opozarja na svoja naravna pristna vina za uporabo pri daritvi sv. maše.

Dve lepi prazni sobi

(brez kuhinje) se oddaste solidnemu go-
 spodu s 1. novembrom t. l.

Več se izve v Komenskega ulicah št. 10 v
 II. nadstropju. 703 3-3

Alojzij Večaj
 izdelovalec pečij iz glinastih snovij
 v Ljubljani, Opekarska cesta 61
 preje Igriške ulice 2 47-37
 priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejše do najfinejše, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke, Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Križev pot
 95 cm visok z okvirom vred je naprodaj za
 65 goldinarjev
 pri Fr. Toman-u, podobarju in pozlatarju v
 Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1. 706 6-1

Janeza Dogan-a
mizarski obrt
 v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
 (v Medjatovi hiši)
 priporoča svojo dobro vrejeno zalogo
raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.
 Garniture, divane, madrace od 16 gld. do
 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene
 madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.
 Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami
 zastoj in franko. 322 35-24
 Najnižje cene.

Obrtno naznanilo.
 Usojam si naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da sem pričel v novoustanov-
 ljeni delalnici na Opekarski cesti pod firmo
FRANC KALMUS
 izdelavati
peči in lončarsko blago
 ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, kakor nove peči, štedilna
 ognjišča, potem za popraviljanje starih pečij in ognjišč. Prizadeval si bodem,
 da vsa naročila izvedem najbolje.
 Svoje novo podjetje najudaneje priporočujoč, beležim z velespoštovanjem
Franc Kalmus,
 bivši poslovodja firme A. Drelse.
 709 3-1

Št. 35180. 710 3-1

Razglas

mladeničem, ki stopajo v vojaško dōbo.

Zaradi prihodnjega vojaškega nabōra, ki bode 1898. l., naznanja mestni
 magistrat ljubljanski sledeče:

1. Vsi tu bivaajoči mladeni, kateri so bili rojeni 1877., 1876. in
 1875. leta, se morajo osebno zglasiti v zapisanje

tekōm meseca novembra t. l.

pri mestnem magistratu.

Kedor po tej zglasitvi premeni stanovanje ali bivališče, mora to pre-
 membo istim potom naznanjevati, dokler ni bil pri naboru.

2. Mladeničem, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, je s seboj prinesiti
 dokazila o starosti in pristoinosti, sicer se zglasitev ne sprejme.

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasiti stariši, varuhi
 ali pooblašene.

4. Oni, ki so v mestno občino pristojni in si mislijo izprositi kako v
 §§: 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali janu-
 varija in februarja meseca 1898. leta podpisnemu uradu ali pa
 najpozneje na dan glavnega nabora naborni komisiji z listinami
 opremljene prošnje izročiti.

5. Oni domači in tuji stavljenici, ki želijo, da se jim dovoli stava zunaj
 domačega stavnega okraja, morajo ob priliki zglaševanja za to pro-
 siti in s seboj prinesiti 50 krajcarjev za kolek.

Na pozneje vložene prošnje se sme le tedaj ozirati, ako tudi pogoji
 pozneje nastanejo.

Istočasno se sme zglasiti in dokazati pravica do kake v §§: 31, 32, 33
 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti.

6. Dolžnost zglasitve imajo tudi sinovi vojaških oseb, bivaajočih v de-
 janski službi, in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (vojnega pomor-
 stva) in so še stavodolžni.

7. Kdor zanemari dolžnost zglasitve v smislu tega razglašja in
 in sploh iz vojnega zakona izvirajoči dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem,
 da ni vedel za ta poziv, ali pa za dolžnosti izvirajoče mu iz vojnega zakona.

Stavljenec, kateri opusti propisano zglasitev ali ne naznani poznejše pre-
 membe stanovanja ali bivališča, ako mu ni branila nikaka njemu nepre-
 magljiva ovira, zakrivi prestopok § 35 vojn. zakona in zapade globi od
 5 do 100 gld., eventualno zaporni kazni od 1 do 20 dni.

Magistrat čeželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dné 6. oktobra 1897

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
 tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
 vila. — Izdeluje ročno in poštene po najnižji ceni
 bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
 ozirati na domačo tvrdo ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
 štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
 ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
 Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 12 52-43

Ana Hofbauer,
 imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
 v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega zistema, samokresov itd. in vseh sem
 spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! trocevke, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje
 priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja; pripo-
 ročam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spada-
 dajoče nove naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Velespoštovanjem

534 20-11

Fran Sevcik
 puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Koverta s firmo
 vizitnice in
 trgovske račune
 priporoča
Katol. tiskarna
 v Ljubljani.

Št. 35.369.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na
„ZORO“,
 ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.
 Cena: Za nedeljake 1 gld., za dijake 60 kr.
 Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur.,
 Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV., 30.

Št. 35.369.

Razpis službe.

Vsled sklepa občinskega sveta z dné 5. oktobra letos se razpisuje
 pri mestnem magistratu v stalno popolnitev

služba magistratnega sluga I. vrste

z letno plačo gld. 450.— in s pravico do 10% aktivitetne doklade, eventualno
služba magistratnega sluga II. vrste z letno plačo gld. 400.— in s
 pravico do 10% aktivitetne doklade. Z obema službama je združena tudi pravica
 do službene oprave in do pokojnine, oziroma odpravnine. Za slučaj prostega
 stanovanja se aktivitetna doklada ne izplačuje.

Z dokazili o sposobnosti opremljene prošnje za jedno razpisanih mest
 je vložiti

do dné 30. novembra t. l.

pri magistratnem vložnem zapisniku.

Popolnili se bosta pa razpisani službi s 1. januarjem 1898. leta.

Mestni magistrat ljubljanski,
 dné 11. oktobra 1897.

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše **ure** po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov

in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: **Stenske (Pendel-) ure** z godbo
 po jako nizki ceni. 711 50

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi ogle oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
bell chifon, gladke na praih,
braz ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1.10 do 2.75
šest " 6.25 " 15.00

Srajce za dečke,
v velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1.00 do 1.40
šest " 5.75 " 7.75

Švitice za gospode,
6 vrst
jedna 60 kr. do gld. 1.40
šest gld. 4.60 do gld. 7.50

Dvanaest ovratnikov
od gld. 1.80 do 2.20.

Dvanaest manšet
od gld. 3.80 do 4.60.

12 predlog
(Vorherlegen)
od gld. 3.25 do 5.00

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 66 41

C. in kr. privilegovani

zavod za izdelovanje orgelj

tvrdke

Franc Čapek

v Kremsu ob Donavi

odlikovana mnogokrat s pr-
vim darili, član pariške
akademije umetnosti

se priporoča v izvršitev vseh v to
stroko spadajočih del, kakor: iz-
delovanje in postavljanje
novih orgelj po najnovejšem,
preizkušenem stožernopredalnem (Kegellade) sistemu i. t. d.
prenavljanje in popraviljanje orgelj, harmonijev,
ameriškega ali poljubnega izvora in velikosti. 121 26—19

Od ustanovitve tega zavoda doslej izvršilo se je v njem
150 novih orgelj. mej temi so se postavile orglje v kremški
mestni župni cerkvi (z 48 registri), v prostjeviški (s 30 re-
gistri), v St. Lenartu na Koroškem (z 28 registri), v Cortini
di Ampezzo (z 32 registri), v Obertham na Češkem (z 18 re-
gistri), v Czepanu na Sedmograškem (z 12 registri) itd. itd.

Dovoljujejo se jako ugodni plačilni pogoji.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Koledar katol. tiskovnega društva
za l. 1898, namenjen zlasti slovenski duhov-
ščini, obsega tudi "imenik učencev" za več ko
400 šoljarjev. Neudom stane le 1.20.
Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa
za vse dneve celotnega leta. — Spisal o. Brunon Vercurysse, du-
hovnik D. J.; preložil lavantinski bogoslovci. — I. zvezek
(od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broj 1 gld. 50 kr., po
pošti 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

500 52—13

Preb. duhovščini
vključno priporočam
svoje delavnice

slikarstvo na
steklu,

zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken

z ametno slikarjlo

Ed. Stuhl

v Gradcu.

Annenstrasse 85.

Najboljša spr-
čala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v
originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med. konjak,
med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Želez-
nato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je kina-železnati malaga

kot dietetično, krepujoče in kri tvoreče
zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi pri-
manjkajočim otrokom, ženskim, rekon-
valescentom, sploh slabotnim osebam;
Steklenica gld. 1.80, pol stekl. gld. 1.—

Prireja se v kemično farmacev-
tičnem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“

J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)

v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi
dobé se tudi vsa homöopatična
zdravila.

Pojasnila na v lekarniško stroko spa-
dajoča vprašanja dajo se radovoljno in
brezplačno. 54 52—41

Pozor!

Vljudno naznanjamo zasebnikom, krčmarjem in
vinskim trgovcem, da imamo

zanesljivo dobra in pristna

nova vina briska

na prodaj, bela in črna.

702 3—2

Vinarsko in sadjarsko društvo
za Brda v Gorici.

Túrnske ure!

Prečast. cerkvenim in občinskim predstojništvom se pri-
poročam za **napravo novih ali popravilo starih ur na**
stolpih. Moje cerkvene ure so iz najboljšega in trajnega blaga,
izdelane po najnovejšem načinu in ker matematično popolnoma
natanko uravnane, kažejo čas tako točno, da jih ni treba
vredovati. — **Cene zelo nizke.** 652 6—5

Jamčim za-nje 5 ali več let.

Proračune pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Matej Oblak, urar na Vrhniki, Kranjsko.

Matko Malovič

stavbeni in pohišveni mizar

Dolenjska mitnica, Ljubljana, Hradeckega vas št. 1,

se priporočam čast. duhovščini in slav. občinstvu, kateri želé
podpirati domačo obrt, v prevzetje vseh v 654 4

mizarsko stroko spadajočih del,

katera izgotovim solidno in po nizki ceni v najkrajšem času

Kristijan Mahlknecht

uradno protokolirana trdka

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko

se priporoča za

lesena cerkvena dela

kakor altarje, prižnice, podobe svet-
nikov, Kristuse, božje grobe, jaslice
vzbuknjena križeva pota na finej-
šega dela in druge umetnine vsake
vrste. Vse po zmernih cenah.

Ilustrovane cenike, narise, pro-
račune pošiljam na zahtevo zastonj.

Priporočila. Vaše blagorodje! Potrdim
Vam, da je za sv. misijon pri Vas naro-
čeni križ došel v najboljšem stanu. Ta
podoba je po mojem mnenju umetno delo
prve vrste. Anatomija krasna, izraz obličja
prešinjiv. Videl sem ljudi jokati ob pogledu
tega Kristusa. Moram Vam toraj izrehati
svojo najtoplejšo zahvalo ter vsestransko pri-
poročim Vašo trdiko. Grahovo pri Cirknici

Fr. Lakmajer, župnik.

Blagorodni gospod! S poslano „Nebés kraljico“ sem povsem zadovoljen.
Prekrasna je. Lepa hvala! Stari Trg pri Ložu. Vam vdani A. Ponikvar.

Blagorodni gospod Mahlknecht! Radostno Vam naznanjamo, da nam
poslana kipa presv. Sreča Jezusovega in Brezmadežne vsem dopadajo. Krasna
izvršitev in vendar toliko zmerne cene toplo priporočam Vaše izdelke.

S spoštovanjem samostan dominikank v Brežah, Koroško.

Prečastni gospod! Jaslice so došle nepoškodovane; izrekam Vam za-nje
popolno zadovoljnost. L. Staberhofer, Stanz, Stajersko.

28 4-4

Najstarejša, najzanesljivejša domača iz- delovalnica in prodajalnica

pristnih

čebelno-voščenenih sveč

je trdka

Fr. Šupevc

v Ljubljani, v Prešernovih (preje Slonovih) ulicah.

Ustanovljena je bila pred

60 leti.

Prečastita duhovščina blagovoli naj se z naročili o priliki
bližajočega se adventa in veličih božičnih praznikov obrsčati narav-
lost na označeno trdiko, katera bode postregla z **najboljšim blagom.**

V zalogi so tudi voščeni zvitki, najrazličnejše svečice
za božična drevesca in okraske. 680 6—3

Dunajska borza.

Dne 22. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 25 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 10 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 60 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 75 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 65 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	946 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	351 " 25 "
London vista	119 " 65 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 80 1/2 "
20 mark	11 " 74 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 52 1/2 "
Italijanski bankovci	45 " 10 "
C. kr. cekini	5 " 66 "

Dne 22. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 50 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 " 20 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 60 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 " 35 "
Dunavske vravnayne srečke 5%	128 " — "
Dunavsko vravnayno posojilo l. 1878	109 " 85 "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 60 "
Prioritetne obveznice državne železnice	227 " — "
" južne železnice 3%	181 " 50 "
" južne železnice 5%	126 " — "
" dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	74 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	57 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	79 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	162 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3392 " 50 "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	403 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	81 " 75 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	92 " 50 "
Montanska družba avstr. plan.	129 " 75 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	164 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 12 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.